

EDUSKUNNAN VASTAUS 298/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta (HE 309/2014 vp).

Valiokuntakäsittely

Sivistysvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (SiVM 20/2014 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) 3 luvun otsikko, 6, 8—11 ja 13 §, 13 a §:n 2 momentti sekä 21 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 8 § osaksi laissa 704/2002, 9 § laeissa 1200/2005 ja 1103/2010, 10 § ja 21 §:n 1 momentti laissa 1103/2010, 11 § laeissa 1103/2010 ja 1411/2014, 13 § osaksi laeissa 1390/2001, 1200/2005, 1765/2009 ja 1103/2010 sekä 13 a §:n 2 momentti laissa 1765/2009, ja *lisätään* lakiin uusi 6 a ja uusi 11 b § seuraavasti:

3 luku

Koulutus

6 §

Koulutuksen järjestäminen

Tässä laissa säädettyä koulutusta voidaan järjestää lähi- tai etäopetuksena. Opintokeskuksissa koulutusta voidaan järjestää myös opintokerhoissa.

Oppilaitoksen tulee laatia koulutuksen järjestämistä koskeva toimintasuunnitelma, josta käy ilmi koulutustoiminnan kokonaisuus. Kan-

sanopiston ja liikunnan koulutuskeskuksen tulee lisäksi laatia opetussuunnitelma koulutuksesta, jonka kesto on vähintään kahdeksan viikkoa tai joka sisältää etäopetusta taikka 6 a §:ssä tarkoitettua työssäoppimista. Opetussuunnitelmasta tulee käydä ilmi oppilaitoksen järjestämän ohjatun opetuksen sisältö ja määrä.

Koulutuksen järjestämisestä ja koulutustilaisuuksien vähimmäispituuksista kansanopistoissa ja liikunnan koulutuskeskuksissa sekä opintokeskusten opintokerhoista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

6 a §

Kansanopiston ja liikunnan koulutuskeskuksen koulutukseen sisältyvä työssäoppiminen

Kansanopiston ja liikunnan koulutuskeskuksen koulutukseen voi sisältyä oppilaitoksen ja työnantajan väliseen sopimukseen perustuvaa työpaikalla käytännön työtehtävissä järjestettävää tavoitteellista ja ohjattua koulutusta (*työssäoppiminen*). Opiskelija ei työssäoppimisen aikana ole työsopimussuhteessa työnantajaan, elleivät opiskelija ja työnantaja ole erikseen tehneet työsopimusta.

Oppilaitoksen ja työnantajan välisen sopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että työpaikalla on käytettävissä koulutuksen järjestämisen kannalta riittävästi toimintaa, tarpeelliset työvälineet sekä ammattitaidoltaan, koulutukseltaan ja työkokemukseltaan pätevää henkilökuntaa, josta voidaan nimetä opiskelijalle vastuullinen ohjaaja.

Työnantaja vastaa työssäoppimisen aikana opiskelijan työturvallisuudesta siten kuin työnantajan työturvallisuudesta säädetään ja määrätään silloinkin, kun opiskelija ja työnantaja eivät ole tehneet työsopimusta. Oppilaitoksen on ilmoitettava työnantajalle edellä mainitusta työturvallisuusvastuusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin oppilaitoksen ja työnantajan välisessä sopimuksessa sovittavista asioista.

8 §

Valtionosuuden laskennallinen peruste

Vapaan sivistystyön oppilaitosten tässä laissa säädetyn koulutuksen käyttökustannuksiin maksetaan valtionosuutta, jonka vuotuinen peruste lasketaan:

1) kansanopistossa kertomalla sille vahvistetulla opiskelijaviikkojen määrällä opiskelijaviikkoa kohden määrätty yksikköhinta;

2) valtakunnallisessa liikunnan koulutuskeskuksessa kertomalla sille vahvistetulla opiskeli-

javuorokausien määrällä opiskelijavuorokautta kohden määrätty yksikköhinta;

3) alueellisessa liikunnan koulutuskeskuksessa kertomalla sille vahvistetulla opiskelijapäivien määrällä opiskelijapäivää kohden määrätty yksikköhinta;

4) opintokeskuksessa, kansalaisopistossa ja kesäyliopistossa kertomalla niille vahvistetuilla opetustuntien määrällä opetustuntia kohden kullekin oppilaitosmuodolle määrätty yksikköhinnat;

5) 2 §:n 8 momentissa tarkoitettussa oppilaitoksessa kertomalla asianomaiselle oppilaitokselle vahvistetuilla opiskelijaviikkojen määrällä oppilaitokselle suoritetta kohden määrätty yksikköhinta siten kuin jäljempänä säädetään.

Yhdistetyssä oppilaitoksessa valtionosuuden laskennallinen peruste saadaan laskemalla yhteen eri oppilaitosmuotoja varten 1 momentin mukaisesti lasketut valtionosuuden perusteet.

9 §

Valtionosuuden määrä

Kansanopiston, kansalaisopiston ja kesäyliopiston ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta 57 prosenttia sekä opintokeskuksen ja liikunnan koulutuskeskuksen ylläpitäjälle 65 prosenttia 8 §:n mukaan lasketusta euromäärästä. Edellä 2 §:n 8 momentissa tarkoitettun oppilaitoksen ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta 57 prosenttia 8 §:n mukaan lasketusta euromäärästä.

Yhdistetyssä oppilaitoksessa valtionosuusprosentti määräytyy kunkin oppilaitosmuodon osalta erikseen.

10 §

Valtionosuuden laskemisessa käytettävien suoritteiden määrän vahvistaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosittain valtion talousarvion rajoissa valtionosuuden laskemisen perusteena käytettävän opiskelijaviikkojen, opiskelijavuorokausien, opiskelija-

päivien sekä opetustuntien määrän. Yhdistetyn oppilaitoksen osalta suoritteiden määrät vahvistetaan erikseen kullekin oppilaitosmuodolle.

Valtionosuuden laskemisen perusteena käytettävien suoritteiden määrien laskemisesta ja huomioon ottamisesta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

11 §

Yksikköhinta

Opetus- ja kulttuuriministeriö määrää opiskelijaviikkojen, opiskelijavuorokausien, opiskelijapäivien ja opetustuntien yksikköhinnat seuraavaa vuotta varten. Yksikköhinnat määrätään varainhoitovuodelle arvioidun kustannustason mukaisiksi.

Opiskelijaviikon yksikköhinta lasketaan kansanopistoille vuosittain jakamalla yksikköhinnan määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna kansanopistojen toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset opistojen saman vuoden opiskelijaviikkojen määrällä. Käyttökustannuksiin luetaan mukaan kansanopistojen ylläpitäjien vapaan sivistystyön toimintaan liittyvät kirjanpidon mukaiset poistot. Poistojen lukemisesta käyttökustannuksiin säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää opistossa asuvien perusteella tehtävästä opiskelijaviikkojen yksikköhinnan korottamisesta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan lisäksi säätää yksikköhinnan korottamisesta opistoissa, joiden ylläpitäjien ylläpitämisluvassa määrättyä pääasiallisena koulutustehtävänä tai osana koulutustehtävää on vaikeasti vammaisille tarkoitettu koulutus taikka osana koulutustehtävää on työelämän aktiiviseen kansalaisuuteen ja työolojen kehittämiseen tarkoitettu koulutus tai ylläpitämisluvassa erityisestä syystä määrättävä muu erityinen koulutustehtävä.

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijavuorokauden yksikköhinta lasketaan vuosittain jakamalla yksikköhinnan määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna liikunnan koulutuskeskusten toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset koulutuskeskusten

saman vuoden opiskelijavuorokausien määrällä. Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivän yksikköhinta määrätään vuosittain valtion talousarviossa olevan määrärahan puitteissa.

Opetustunnin yksikköhinta kansalaisopistoille lasketaan vuosittain jakamalla yksikköhinnan määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna kansalaisopistojen toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset kansalaisopistojen saman vuoden opetustuntien määrällä. Käyttökustannuksiin luetaan mukaan kansalaisopistojen ylläpitäjien vapaan sivistystyön toimintaan liittyvät kirjanpidon mukaiset poistot. Poistojen lukemisesta käyttökustannuksiin säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Kansalaisopistojen keskimääräinen yksikköhinta säädetään vuosittain valtioneuvoston asetuksella noudattaen, mitä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 54 §:n 2 momentissa ja 57 §:ssä säädetään.

Opetustunnin yksikköhinta kesäyliopistoille lasketaan vuosittain jakamalla yksikköhinnan määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna kesäyliopistojen toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset kesäyliopistojen saman vuoden opetustuntien määrällä. Käyttökustannuksiin luetaan mukaan kesäyliopistojen ylläpitäjien vapaan sivistystyön toimintaan liittyvät kirjanpidon mukaiset poistot. Poistojen lukemisesta käyttökustannuksiin säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Opetustunnin yksikköhinta opintokeskuksille lasketaan vuosittain jakamalla yksikköhinnan määräämistä edeltänyttä vuotta edeltäneenä vuonna opintokeskusten toiminnasta aiheutuneet käyttökustannukset opintokeskusten saman vuoden opetustuntien määrällä. Käyttökustannuksiin luetaan mukaan opintokeskusten ylläpitäjien vapaan sivistystyön toimintaan liittyvät kirjanpidon mukaiset poistot. Poistojen lukemisesta käyttökustannuksiin säädetään tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Yhdistetyssä oppilaitoksessa yksikköhinnat lasketaan erikseen oppilaitosmuodoittain.

Jos liikunnan koulutuskeskus toimii toiminnan laajuus huomioon ottaen olennaisessa mää-

rin vuokratiloissa, yksikköhintaa voidaan vuosittain korottaa euromäärällä, joka lasketaan jakamalla opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuden laskentaperusteeksi vahvistama vuosivuokra oppilaitoksen 10 §:ssä tarkoitettujen opiskelijavuorokausien määrällä.

Edellä 2 momentissa tarkoitettut yksikköhinnat on määrättävä siten, että yksikköhintojen mukaisesti lasketut rahoituksen perusteena käytettävät euromäärät yhteenlaskettuina vastaavat keskimääräisten yksikköhintojen perusteella laskettavia euromääriä.

Edellä 2 §:n 8 momentissa tarkoitettujen oppilaitoksen yksikköhinta on sama kuin kansanopistojen korottamaton yksikköhinta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää yksikköhinnan korottamisesta koulutustehtävässä määrätyn erityistehtävän perusteella. Arvonlisäveron osalta noudatetaan, mitä 13 a §:ssä säädetään.

11 b §

Oppilaitosten keskimääräiseen yksikköhintaan tehtävä vähennys

Edellä 11 §:n mukaisesti lasketusta keskimääräisestä yksikkö hinnasta vähennetään:

- 1) kansanopiston opiskelijaviikon osalta 8,00 euroa;
- 2) valtakunnallisen liikunnan koulutuskeskuksen opiskelijavuorokauden osalta 2,37 euroa;
- 3) kansalaisopiston opetustunnin osalta 2,23 euroa;
- 4) kesäyliopiston opetustunnin osalta 4,22 euroa;
- 5) opintokeskuksen opetustunnin osalta 2,45 euroa.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, on opiskelijaviikon, opiskelijavuorokauden ja opetustunnin keskimääräinen yksikköhinta kuitenkin aina vähintään varainhoitovuoden 2015 keskimääräisen yksikköhinnan suuruinen.

13 §

Yksikköhintoja laskettaessa huomiotta jätettävät kustannukset

Yksikköhintoja laskettaessa käyttökustannuksina ei pidetä:

1) perustamishankkeesta eikä maa-alueen hankkimisesta tai vuokraamisesta aiheutuneita kustannuksia;

2) tavarán ja palvelun hankintahintaan sisältyvää arvonlisäveroa;

3) lainojen hoitokustannuksia eikä laskennallisia korkoja tai poistoja;

4) 11 §:n 8 momentissa tarkoitettuja vuokria;

5) kustannuksia, joihin myönnetään muun lain perusteella valtion rahoitusta;

6) maksuja tämän lain ja opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain 1 §:ssä mainitun lain mukaisen toiminnan järjestäjälle, jos maksujen perusteena olevasta toiminnasta toiminnan järjestäjälle aiheutuvat kustannukset otetaan huomioon yksikköhintoja laskettaessa;

7) oppilaitoksen maksullisen palvelutoiminnan kustannuksia; eikä

8) muita kuin välittömästi oppilaitoksen sisäisestä hallinnosta aiheutuneita kustannuksia.

Käyttökustannukset, joihin myönnetään rahoitusta Euroopan unionin talousarviosta, saadaan lukea tämän lain nojalla rahoitettaviksi käyttökustannuksiksi siltä osin kuin Euroopan unionin talousarviosta myönnettävä ja sitä vastaava valtion talousarvion mukainen erillinen kansallinen rahoitus ei niitä kata.

Edellä 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen oppilaitosten käyttökustannuksista vähennetään oppilaitosten ylläpitäjille 14 §:n nojalla asianomaista toimintaa varten kustannusten laskemisvuonna myönnettyjä valtionavustuksia vastaava euromäärä.

Sen estämättä, mitä 1 momentin 3 kohdassa säädetään, kansanopistojen, kansalaisopistojen, kesäyliopistojen ja opintokeskusten ylläpitäjien vapaan sivistystyön toimintaan liittyviin kirjapidon mukaisiin poistoihin sovelletaan, mitä 11 §:n 2 ja 4—6 momentissa säädetään.

13 a §

Arvonlisäveron huomioon ottaminen yksityisen oppilaitoksen ylläpitäjän yksikkö hinnassa

Edellä 1 momentissa tarkoitettua korotusta ei oteta huomioon säädettäessä kansalaisopistojen keskimääräisestä yksikkö hinnasta 11 §:n 4 momentin nojalla.

21 §

Tietojen toimittaminen ja tarkastus

Vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjän on toimitettava valtionapuviranomaiselle

tässä laissa tarkoitetun rahoituksen määrittämiseksi tarvittavat tiedot ja toiminnan laajuutta koskevat tiedot. Tietojen toimittamisesta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.

Mitä tämän lain 9—11, 11 b ja 13 §:ssä sekä 13 a §:n 2 momentissa säädetään valtiosuudesta ja yksikkö hinnan laskemisesta, sovelletaan ensimmäisen kerran varainhoitovuodelle 2016 myönnettävään valtiosuuteen.

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 2015